

به نام خداوند بخشایشگر مهربان

مقدمه‌ای بر طراحی پارک‌های شهری در شرایط پاندمی

(با رویکرد پدافند غیر عامل)

دکتر محسن کافی

استاد دانشگاه تهران

مهندس داود وفاداری کمارعلیا

دانش آموخته کارشناسی ارشد مهندسی فضای سبز دانشگاه تهران

www.ketab.ir

سرشناسه	: وفاداری کمارعلیا، داود، ۱۳۷۵-
عنوان و نام پدیدآور	: مقدمه‌ای بر طراحی پارک‌های شهری در شرایط پاندمی / داود وفاداری کمارعلیا، محسن کافی.
مشخصات نشر	: تهران: دانشیاران ایران، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۳ص.
شابک	: 978-622-316-005-9
وضعیت فهرست نویسی	: قیما

شناسنامه کتاب

نام کتاب: مقدمه‌ای بر طراحی شهری در شرایط پاندمی

مؤلف: داود وفاداری کمارعلیا، محسن کافی

ناشر: دانشیاران ایران

مدیریت انتشارات: روح‌الله گلستانی

مدیر داخلی انتشارات: امیر هوشنگ شیرازی

نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۰

قیمت: ۶۰۰۰۰ تومان

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹-۰۵-۳۱۶-۶۲۲-۹۷۸

مرکز پخش: نشانی: تهران، میدان بهارستان، خیابان مجاهدین اسلام، جنب روزنامه جمهوری، پ ۳۱۱

تلفن: ۰۲۱-۳۶۸۳۱۵۲۵ - ۰۲۱-۳۱۳۸۳۷۱۸

www.ketab.ir

فهرست

فصل اول: ضوابط و فضاهای سبز شهری

- ۱-۱- مقدمه ۲
- ۲-۱- ضوابط و مقررات ۲
- ۳-۱- ضوابط و مقررات در منظر و فضای سبز شهری ۳
- ۴-۱- ضوابط و مقررات شهرسازی ۳
- ۴-۱-۱- ضوابط و مقررات عام ۳
- ۴-۱-۲- ضوابط و مقررات مربوط به هر شهر ۳
- ۵-۱- معیارهای مکانی فضاهای سبز شهری ۴
- ۵-۱-۱- مرکزیت ۴
- ۵-۱-۲- سلسله مراتب ۵
- ۵-۱-۳- دسترسی ۵
- ۵-۱-۴- سازگاری با کاربری های مجاور ۵
- ۶-۱- ضوابط و اصول علمی ۵
- ۷-۱- ضوابط و مقررات اجرایی ۶
- ۸-۱- ضوابط و اصول طراحی پارک ها ۷
- ۹-۱- ضوابط برنامه ریزی فعالیت ها در پارک های شهری ۷
- ۹-۱-۱- پارک همسایگی ۷
- ۹-۱-۲- پارک محله ای ۷
- ۹-۱-۳- پارک ناحیه ای ۸
- ۹-۱-۴- پارک منطقه ای ۸

- ۹-۵-۱- پارک شهری (یا پارک های بسیار بزرگ) ۹
- ۹-۱۰-۱- ضوابط و مقررات گذرها ۹
- ۱۱-۱- ضوابط و اصول کف سازی ۱۰
- ۱۲-۱- ضوابط و مقررات تجهیزات ۱۰
- ۱۳-۱- سیستم روشنایی ۱۱
- ۱-۱۳-۱- موارد مورد نیاز در تامین روشنایی ۱۱
- ۱-۱۳-۲- انواع نور پردازی های مورد استفاده در مناظر و فضاهای سبز شهری ۱۱
- ۱۴-۱- ضوابط و اصول طراحی کمرندهای سبز ۱۲
- ۱۵-۱- ضوابط و مقررات طراحی میدین ۱۲
- ۱۶-۱- ضوابط و اصول طراحی رفیوژمیانی ۱۳
- ۱۷-۱- ضوابط و مقررات پوشش گیاهی ۱۳
- ۱۸-۱- منظر ۱۴
- ۱۹-۱- رویکردهای منظر ۱۵
- ۱-۱۹-۱- رویکرد عینی ۱۵
- ۱-۱۹-۲- رویکرد ذهنی ۱۶
- ۱-۱۹-۳- رویکرد عینی ذهنی ۱۶
- ۲۰-۱- شهر ۱۶
- ۲۱-۱- منظر شهری ۱۷
- ۲۲-۱- فضاهای سبز شهری ۱۸
- ۲۳-۱- استاندارد فضای سبز ۲۰
- ۲۴-۱- ویژگی های فضای سبز در شهر ۲۱

۲۱	۱-۲۴-۱ ویژگی های بصری درختان در ساختار منظر شهری
۲۱	۱-۲۴-۲ ویژگی های زیست محیطی درختان در سیستم شهری
۲۲	۱-۲۴-۳ ویژگی های اجتماعی فضای سبز در شهرها
۲۲	۱-۲۴-۴ ویژگی های عملکردی در معماری شهری
۲۲	۱-۲۵-۲ طراحی منظر و فضای سبز
۲۴	۱-۲۶-۲ فرآیند طراحی محیط و منظر
۲۵	۱-۲۷-۲ نتیجه گیری

فصل دوم: نقش پدافند غیرعامل و بهداشت در شرایط پاندمی

۲۸	۲-۱-۱ مقدمه
۲۸	۲-۲-۲ بهداشت عمومی
۲۹	۲-۳-۲ وظایف بهداشت عمومی
۳۰	۲-۴-۲ دامنه فعالیت های بهداشت عمومی
۳۱	۲-۵-۲ مولفه های سلامت
۳۱	۲-۵-۲-۱ تعریف سلامت فیزیکی یا سلامت جسمی
۳۲	۲-۵-۲-۲ تعریف سلامت ذهنی
۳۳	۲-۵-۲-۳ تعریف سلامت عاطفی و هیجانی
۳۳	۲-۵-۲-۴ تعریف سلامت محیط زندگی
۳۳	۲-۵-۲-۵ تعریف سلامت اجتماعی
۳۳	۲-۵-۲-۶ تعریف سلامت معنوی
۳۴	۲-۵-۲-۷ تعریف سلامت شغلی
۳۴	۲-۶-۲ اپیدمی

۳۵	۲-۶-۱- پاندمیک
۳۵	۲-۶-۲- عوامل موثر بر انتشار و اپیدمی بیماری ها
۳۵	۲-۷- پدافند غیر عامل
۳۶	۲-۸- اصول پدافند غیر عامل
۳۷	۲-۹- اهداف دفاع غیر عامل
۳۸	۲-۱۰- الزامات کلی پدافند غیر عامل
۳۹	۲-۱۱- کارکردهای پدافند غیر عامل
۴۰	۲-۱۲- تعاریف پدافند زیستی
۴۲	۲-۵- پدافند زیستی
۴۲	۲-۱۳- حوزه های پدافند زیستی
۴۳	۲-۱۴- اهداف تهدیدات زیستی
۴۳	۲-۱۴-۱- اهداف زمان جنگ
۴۳	۲-۱۴-۲- اهداف زمان صلح
۴۴	۲-۱۵- چرخه پدافند زیستی
۴۵	۲-۱۶- نتیجه گیری

فصل سوم: تاثیر فضاهای سبز شهری در سلامت

۴۸	۳-۱- مقدمه
۴۸	۳-۲- منظر و فضای سبز شهری و سلامتی
۵۰	۳-۳- نمونه های موردی خارجی
۵۰	۳-۳-۱- پارک فاصله اثریش
۵۳	۳-۳-۲- پارک مخصوص دوران کرونای کودک آلمان

- ۵۵ ۳-۳-۳ باغ شفابخش مرکز درمانی ژوپتر فلوریدا، شرکت روی فیشر
- ۵۶ ۳-۳-۴ باغ شفابخش مرکز درمان سرطان، سانفرانسیسکو، کالیفرنیا، تامی چارچ
- ۵۶ ۳-۳-۵ باغ شفابخش لوکاس، استرالیا
- ۵۷ شکل ۳-۷ باغ شفابخش لوکاس (ماخذ: بابایی، ۱۳۹۷)
- ۵۷ ۳-۳-۶ باغ شفابخش گراهام، بیمارستان سن ایو پینسولا، ویستوریا، کانادا
- ۵۸ ۳-۴-۴ مطالعات انجام گرفته در ارتباط با فضاهای سبز شهری و سلامتی
- ۵۸ ۳-۴-۱ مطالعات داخلی
- ۶۲ ۳-۴-۲ مطالعات خارجی
- ۷۱ ۳-۴-۳ جمع بندی مطالعات
- ۷۲ ۳-۵ نتیجه گیری

فصل چهارم: ضوابط طراحی پارک های شهری در شرایط پاندمی

- ۷۴ ۴-۱ مقدمه
- ۷۴ ۴-۲ ظرفیت پارک های شهری در افزایش بهداشت عمومی در شرایط پاندمی
- ۷۴ ۴-۳ نحوه عملکرد پارک های شهری در شرایط پاندمی کووید ۱۹
- ۷۵ ۴-۴ موانع حضور شهروندان در پارک های شهری در شرایط پاندمی کووید ۱۹
- ۷۵ ۴-۵ ضوابط و اقدامات مورد نیاز در پارک های شهری در شرایط پاندمی
- ۷۵ ۴-۵-۱ امکانات مورد نیاز در پارک های شهری در شرایط پاندمی
- ۷۶ ۴-۵-۲ اقدامات مورد نیاز برای ایجاد فاصله اجتماعی در پارک های شهری در شرایط پاندمی
- ۷۷ ۴-۵-۳ اقدامات مورد نیاز به جهت مناسب سازی پارک های شهری طراحی شده برای شرایط پاندمی
- ۷۹ ۴-۵-۴ اقدامات مورد نیاز برای کاهش تراکم جمعیت در مکان هایی با تجمع زیاد افراد در پارک های شهری

پیشگفتار

مناظر و فضاهای سبز شهری جز جدایی ناپذیر از فضاهای شهری هستند که در سطح شهرها یا در خارج از شهرها طراحی و احداث می شوند. با شیوع بیماری های واگیردار، فضاهای شهری باید در کمک به قطع یا کاهش زنجیره انتقال بیماری های پاندمی شده از تمام ظرفیت خود استفاده نمایند که از مهم ترین فضاهای شهری می توان به پارک های شهری اشاره کرد. این اماکن به صورت های گوناگون می توانند در این امر نقش ایفا نمایند، اما باید از نظر فضاهای طراحی شده آمادگی ایفای چنین نقش مهمی را داشته باشند، بنابراین این آمادگی نیازمند طراحی پارک های شهری مناسب دوران پاندمی می باشد، در نتیجه تصمیم به تالیف کتاب حاضر گرفته شد.

لازم به ذکر است این کتاب برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد اینجانب با عنوان تبیین ضوابط طراحی منظر شهری به منظور ارتقای بهداشت عمومی در شرایط اپیدمی با رویکرد پدافند غیرعامل و به راهنمایی اساتید گرانقدر جناب آقای دکتر محسن کافی و جناب آقای دکتر مهدی خان سفید و مشاوره سرکارخانم دکتر جسیکا آن دیهل می باشد.

در پایان از دوستان همراهی کننده تقدیر و تشکر می نمایم.

داود وفاداری کمارعلیا

محسن کافی